

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 240  
van **ROBRECHT BOTHUYNE**  
datum: 19 januari 2016

---

aan **PHILIPPE MUYTERS**  
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

---

*Interuniversitaire attractiepolen - Stand van zaken*

De interuniversitaire attractiepolen (IUAP) vormen de laatst resterende vorm van het onder de opeenvolgende fasen van de staatshervorming fors afgeslankte beleid van de federale overheid op het vlak van fundamenteel onderzoek. De IUAP's zijn netwerken waarin excellente onderzoeksploegen uit de twee landsgedeelten samenwerken rond een thema van fundamenteel onderzoek gedurende vijf jaar, en hiervoor een forfaitaire jaarlijkse financiering krijgen.

De doelstellingen van het programma zijn:

- het toekennen van extra personele en materiële middelen aan onderzoeksploegen die in internationale wetenschappelijke kringen al erkenning genieten;
- het stimuleren van intercommunautaire interacties en strakker aanhalen van de banden tussen universiteiten uit verschillende gemeenschappen om duurzame netwerken te vormen;
- het uitbouwen of tot stand brengen van samenwerkingsverbanden tussen teams uit verschillende instellingen en het bevorderen van de complementariteit en de interdisciplinariteit tussen die teams;
- het in staat stellen van jonge teams profijt te trekken van het excellerende milieu van een netwerk en de internationale uitstraling ervan om het excellerende niveau van het fundamenteel onderzoek in België te blijven garanderen.

Een netwerk bestaat uit één coördinerende en minstens drie geassocieerde ploegen die tezamen tot minstens drie verschillende Belgische instellingen behoren. Minstens één van de ploegen in het netwerk behoort tot een universiteit van het andere landsgedeelte. Ook buitenlandse partners met cofinanciering kunnen in de netwerken participeren. Hoewel de samenstelling van de netwerken finaal een bevoegdheid van de federale overheidsdienst (FOD) Wetenschapsbeleid is, speelt toch ook een sterke advisering door de universiteiten.

Fase VII van dit initiatief ging van start in 2012 en zal eindigen op 30 september 2017. Deze fase VII omvat een budget van 156 miljoen euro en ondersteunt 47 onderzoeksnetwerken.

In het kader van de zesde staatshervorming is vooropgesteld dat de middelen naar de gewesten komen. Vanaf 2018 is in de budgettaire raming hiervoor 17,704 miljoen euro ingeschreven bij het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI).

In de beleidsbrief 2015-2016 stelt de minister dat de mogelijkheid wordt onderzocht om dat programma in co-beheer tussen het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) en het Fonds de la Recherche Scientifique (FNRS) een doorstart te geven, mits enkele aanpassingen gericht op het versterken van de complementaire rol in het Vlaamse academische financieringssysteem.

1. Hoe evalueert de minister het functioneren van het huidige programma van IUAP's?
2. Erkent de minister de meerwaarde van de samenwerking met universiteiten in de andere deelstaten?
3. Wat is de stand van zaken voor de vormgeving van het nieuwe programma? Is de minister hierover al in overleg getreden met FWO en FNRS en de betrokken voogdijminister?
4. Kan de minister nader toelichten hoe hij de versterking ziet van de complementaire rol van het Vlaams academisch financieringssysteem?
5. Wanneer zal de minister zijn beleidsvisie over de toekomst van de IUAP's bekendmaken?
6. Zullen de instellingen voor hoger onderwijs hierbij betrokken worden?

**ANTWOORD**

op vraag nr. 240 van 19 januari 2016

van **ROBRECHT BOTHUYNE**

---

1. Een ex-post evaluatie van de IUAP netwerken behorende tot de VII de fase wordt georganiseerd door Belspo (start begin februari 2016 – einde begin oktober 2016). De timing van de evaluatie wordt zo opgesteld dat de resultaten beschikbaar zijn voor de netwerken zodat die kunnen opgenomen worden in eventuele nieuwe voorstellen voor de VIII ste IUAP fase. De opening van die call voor de VIII ste fase wordt verwacht in september 2016 met een indieningsdeadline van de projecten op 01 februari 2017 (vooropgestelde data). Om de continuïteit van het IUAP programma te garanderen worden de projecten binnen de huidige VII de fase verlengd tot 31 december 2017.
2. De Vlaamse regering wil blijvend inzetten op een hoge mate van excellentie binnen het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek. Een belangrijke pijler van dit excellentieprincipe rust op samenwerkingsverbanden tussen verschillende excellente onderzoeksgroepen waarbij complementaire kennisdomeinen, middelen en onderzoeksvisies worden geïntegreerd. Het IUAP programma waarbij het vormen van netwerken centraal staat is hierbij een optimaal middel. Op intra-Belgisch niveau is momenteel het opnemen van universiteiten van zowel de Vlaamse als de Waalse Gemeenschap een voorwaarde om als IUAP netwerk subsidies aan te vragen.
3. Momenteel werd een eerste voorstel door FWO/FNRS ingediend over de invulling van het nieuwe programma. Hierover wordt er binnenkort overleg gepleegd met de betrokken partijen over de operationele invulling van het IUAP programma.
4. In de beleidsnota 2014-2019 Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie wordt beschreven dat Vlaamse kennisinstellingen gestimuleerd worden om Europese en internationale samenwerkingen op te zetten, teneinde maximaal te investeren in een excellente kennisbasis. De netwerken binnen het IUAP programma limiteren zich niet tot het nationale niveau want bij het opstellen van een IUAP worden netwerken aangemoedigd om buitenlandse onderzoeksgroepen te incorporeren. Dat deze aanmoediging opgevolgd wordt, mag blijken uit het feit dat ongeveer 1/3 van de partners van de IUAP netwerken van de VII de fase uit buitenlandse partners bestaat. Op deze manier vormt de opzet van het IUAP programma een belangrijke tool om internationale samenwerking te verzekeren en werkt complementair met de reeds bestaande beleidsdoelstellingen inzake internationalisatie via FWO-programma's en de Bijzondere Onderzoeksfondsen.
5. In de stuurgroep van het huidige IUAP, onder voorzitterschap van de Federale administratie Belspo, werd in januari meegedeeld dat het kabinet van Staatssecretaris Sleurs het voortouw zal nemen in het contacteren van de bevoegde ministers voor Wetenschapsbeleid van de Vlaamse en Waalse gemeenschap waarop een gezamenlijk schrijven zal voorbereid worden. Ik zal erop toezien dat dit zo snel mogelijk zal uitgevoerd worden om een efficiënte, duidelijke en geruststellende communicatie aan de betrokken onderzoeksgroepen te garanderen.
6. De universiteiten participeren in hoge mate in het uittekenen van de VIII fase IUAP. Enerzijds maken de VLIR en de CRef deel uit van de stuurgroep IUAP die geleid wordt door Belspo, anderzijds worden, aan Vlaamse kant de universiteiten betrokken

in het gezamenlijke voorstel van FWO/FNRS door de aanwezigheid in de raad van bestuur van het FWO en wordt op die manier eveneens aan de goedkeuring van de universiteiten onderworpen.